

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фармакологічна, ергогенна та нутрітивна підтримка реабілітаційного процесу

Рівень вищої освіти - третій (доктор філософії)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
терапії, реабілітації та морфології
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фармакологічна, ергогенна та нутрітивна підтримка реабілітаційного процесу
Освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 «Терапія та реабілітація»
Галузь знань	227 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета:

сформувати у аспірантів розуміння організації системи раціонального харчування здорових та хворих людей різних вікових груп; ознайомити здобувачів освіти з основними принципами нутріціології та дієтотерапії; надати знання про можливості фармакологічного супроводу фізичної реабілітації у здорових (спортсменів) та хворих людей; засвоїти характеристики основних груп нутрієнтів та лікарських засобів, що використовують у період реабілітації і можливостей їх застосування; опрацювати навички щодо сучасних методик відновлення спортсменів та хворих людей за допомогою фармакологічних засобів, БАД та дієтотерапії згідно до принципів доказової медицини.

Завдання дисципліни:

– Розкрити специфіку наукового пізнання і формування філософського підходу до методології пізнавальної діяльності з позицій доказової медицини.

Ознайомити зі способами роботи з науково-технічною та медичною інформацією.

Надати слухачам комплекс знань щодо основних термінів і положень нутрітивної і фармакологічної підтримки у реабілітації та наукової і практичної діяльності у фізичній терапії.

Навчити розрізняти основні типи наукових досліджень і можливість їх використання у практиці.

Засвоїти основні навички використання бази даних доказової медицини в галузі нутрітивної та фармакологічної підтримки реабілітаційного процесу.

Навчити критично оцінювати медичну інформацію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**

- Основні принципи і завдання раціонального та лікувального харчування.
- Засади нутріціології та дієтотерапії.
- Засоби та методи ергогенної підтримки здорових та хворих людей різного віку.
- Види лікувальних дієт та правила їх застосування у період реабілітаційного процесу.
- Групи фармакологічних препаратів, що застосовують для лікування означених захворювань у період реабілітації, їх основні та побічні ефекти.
- Завдання використання вітамінопрепаратів та мікроелементів.
- Принципи і правила застосування БАД і фітотерапії у період реабілітації.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІКЗдатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та /або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Розуміння концептуальних та методологічних засад у галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності.

ЗК.3. Здатність застосовувати у науковій та/або практичній діяльності сучасні знання в галузі охорони здоров'я, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК.4. Здатність ініціювати та розробляти інноваційні комплексні проєкти, проявляти лідерство та автономність під час їх виконання, реалізувати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

ЗК.5. Здатність генерувати інноваційні ідеї (креативність).

ЗК.6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, навички етичної поведінки у цифровому та іншомовному інформаційно-комунікативному просторі.

ЗК.9. Здатність до роботи у команді, використання адекватних методів ефективної взаємодії із різних (професійних, соціальних та культурних груп).

Фахові компетентності спеціальності (СК):

ФК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії, ерготерапії, будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.

ФК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

ФК.5. Здатність створювати та аналізувати різні програми фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати їх ефективність їх щодо корекції стану здоров'я конкретних контингентів хворих, для реабілітації яких ці програми створювалися, зокрема, з позицій МКФ.

ФК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, ерготерапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН.2. Знання фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі фізичної терапії, ерготерапії, реабілітаційних технологій.

ПРН.3. Знання поглибленого рівня у сфері реабілітаційних технологій, зокрема, засобів фізичної терапії та ерготерапії, сучасних методів дослідження їх ефективності.

ПРН.11. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти з фізичної терапії, ерготерапії на предмет їх застосування для освітньо-наукових цілей.

ПРН.12 Здійснювати статистичні обчислення або чисельні розрахунки, порівнювати їх результати із отриманими у процесі дослідження даними для оцінювання ефективності застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН.15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН.16. Робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, онлайн-ресурси.

ПРН.17. Ясно та ефективно описувати інтенсивні, глибокі й деталізовані результати наукової роботи державною та іноземною мовами. Вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в провідних наукових журналах.

5. Організація навчального курсу

Обсяг курсу 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20 год	
Семінарські заняття/практичні, лабораторні		10 год	
Самостійна робота		60 год	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
3	Терапія та реабілітація	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Лекції (години)	Практичні заняття (години)	Самостійна робота (години)
1.Основні принципи нутріціології та дієтотерапії. Використання дієт та дієтичних добавок (БАД) та ергогенних засобів у реабілітаційному процесі спортсменів у різні періоди тренувального процесу.	2	2	6
2.Нутрітивна підтримка та дієтотерапія у процесі реабілітації пацієнтів при захворюваннях серцево-судинної , сечовидільної систем та при захворюваннях і травматичних пошкодженнях центральної та периферичної нервової системи та ОРА.	4	2	8
3.Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу у пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи. Фармакологічний супровід реабілітаційних заходів у пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту.	2	1	10
4.Фармакологічний супровід реабілітаційного процесу у пацієнтів із захворюваннями та травмами ЦНС.	4	1	10
5.Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу при захворюваннях дихальної системи та обміну речовин.	4	1	10
6.Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу при захворюваннях і травмах ОРА.	2	2	10
7.Застосування вітамінів, мікроелементів та фітотерапії у реабілітаційному процесі.	2	1	6

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
	Шкала оцінювання: національна та ECTS		
Загальна система	Сума балів за	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою

оцінювання навчальної дисципліни	всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	задовільно
	50 – 59	E	
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, на занятті та проєктних робіт або ситуаційних задач. Терміни написання: денна форма – на занятті		
Практичні заняття	100 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 50 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді)		
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма складання: очна		

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf .
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/

	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Відвідування занять	Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf . Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf .

8. Рекомендована література

Базова

1. Медико-біологічні технології підвищення працездатності спортсменів : навч.-метод. посібник / укл. Ю. Г. Циба, А. Д. Молдован, П. І. Горюк. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 132 с.
2. Фармакологічний супровід у сфері фізичної культури і спорту. Скорочений конспект лекцій для студентів спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" / уклад.: Г. Л. Юсіна. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 158 с.
3. Яловик В. Функціональні фармакологічні засоби відновлення в спорті [Текст] : метод. розробка / Володимир Яловик, Антон Яловик. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 64 с.
Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Основи раціонального харчування» / укладачі: В.В. Брич, І.С. Миронюк, М.М. Дуб; Ужгород, 2020. 94 с.
4. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, В.В. Кручаниця, В.В. Брич, В.П. Кіш. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.
5. Основи раціонального та оздоровчого харчування: навчальний посібник / О.І. Міхеєнко. Суми: Університетська книга, 2017. 189 с.
6. Наказ МОЗ України від 03.09.2017 №1073 "Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії"

Допоміжна література

1. Дієтологія: підручник / Н.В.Харченко, Г.А. Анохіна та ін. Київ – К-д: Вид-во «Меридіан», 2012. 528 с.
2. Основи фізіології та гігієни харчування: підручник / Н.В. Дуденко, Л.Ф. Павлоцька, В.С. Артеменко та ін. Суми: Університетська книга, 2017. 558 с.
3. Фізіологія харчування: підручник / Л.Ф. Павлоцька, Н.В. Дуденко, Є.Я. Левітін та ін. Суми: Університетська книга, 2017. 473 с.
4. В.І. Вдовиченко, Т.В. Острогляд, Парадокси терапії біологічно активними, або дієтичними, добавками. Раціональна фармакотерапія. – 2(43) 2017. С. 18-21.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Лекційний курс з дисципліни «Фармакологічна, ергогенна та нутрітивна підтримка реабілітаційного процесу» (сайт електронного навчання ДВНЗ «ПНУ ім.В. Стефаника»: e-learn.pnu.edu.ua).
 2. Робоча програма дисципліни «Фармакологічна, ергогенна та нутрітивна підтримка реабілітаційного процесу» (сайт електронного навчання ДВНЗ «ПНУ ім.В. Стефаника»: e-learn.pnu.edu.ua).
 3. Сайт «Здорове харчування»: <http://medfond.com/>.
 4. МОЗ України рекомендує: <http://moz.gov.ua/article/news/moz-ukraini-predstavilo-rekomendaciiizdorovogo-harchuvannja>.
 5. Сайт асоціації дієтологів України: Режим доступу: <http://uda.in.ua/>.
 6. Тарілка здорового харчування - МОЗ України: Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/health/porivnjajte-svojuizhu-z-%C2%ABtarilkoju-zdorovogo-harchuvannja%C2%BB>
1. <https://www.pharmencyclopedia.com.ua>
 1. 2. <http://www.osvita.com.ua> - освітній портал.
 2. 3. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського